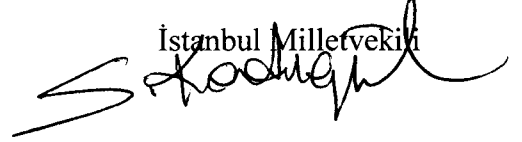

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından yazılı olarak Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim. 15.01.2024

Saliha Sera Kadıgil

İstanbul Milletvekili

İstanbul Büyükçekmece'de çalıştırıldığı Özkanlar Metalde kafası sac büküm makinesine sıkışan 14 yaşındaki Arda Tombul ağır yaralandı. Kafası sıkıştığı yerde 16 dakika boyunca kurtarılmayı bekleyen öğrenci günlerdir yoğun bakımda yaşam mücadelesi veriyor.

Basına ve kamuoyuna yansıyan bilgilere göre; 9 Ocak Salı günü öğle saatlerinde sac büküm makinesinde çalıştırılan Arda Tombul'un bir ara makinenin başında yalnız bırakıldığı, farkında olmadan ayağı makinenin çalıştırma pedalına çarpınca makinenin, Arda Tombul'un kafasını sıkıştırdığı belirtildi.

Daha önce verdiğimiz ve pek çok sorusu yanıtsız kalan önergemizde de konu ettiğimiz üzere; Geçtiğimiz yıl Manisa'nın Alaşehir ilçesinde, çalıştığı inşaatın 5'inci katından düşen 16 yaşındaki lise öğrencisi Zekai Dikici hayatını kaybetmişti. Alaşehir Sümer Oral Mesleki Eğitim Merkezi Elektrik Tesisatları ve Pano Montörlüğü dalı 11'inci sınıf öğrencisi olan Zekai Dikici'nin haftada bir gün eğitim için okula gittiği, diğer günlerde özel bir işyerinde elektrik tesisat işlerinde ve ayrıca çalışması gereken mesai saatlerinin dışında çalıştığı öğrenildi.

2022 yılında yine MESEM öğrencilerinden biri olan 16 yaşındaki Ali Sait Karpınar Kahramanmaraş Elbistan'da çalışırken seyir halindeki kamyonet kasasından düşerek yaşamını yitirmiştir.

2018 yılında yayımlanan "Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencilerinde İş Kazası Sıklığı Ve Etkileyen Etmenler" başlıklı makalede yer alan araştırmaya göre Mesleki Eğitim Merkezi'nde çalışan öğrencilerin iş kazası sıklığı yüzde 18,9 olarak kayıtlara geçmiştir. Aynı makalede çalışmaya başlama yaşı ortalaması 14,9 ve günlük ortalama çalışma süresi 11,1 saat olarak kayıtlara geçmiştir. Öğrencilerin %59,3'ü çırak olarak çalıştığı sistemde yüzde 16,2'si sigortasız yüzde 14'ü sigortalı olup olmadığını dahi bilmeden yüzde 87,5 yıllık izin hakkına sahip olmadan çalışmaktadır.

Tüm bu sisteme ilişkin dönemin Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer 2022 yılında meslek liselerinde çırak kalfa sayısını 1 milyonun üzerine çıkardıklarıyla övünmüş ve "Türkiye'nin her noktasında artık özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için çırak, kalfa, usta ile ilgili hiçbir sorun kalmadı" sözleriyle eğitim alması gereken ucuz işgücü olarak sömürüldüğünü ifşa etmiştir.

Öte yandan 29/02/2023 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığına yönelttiğimiz soru önergesine 13/11/2023 tarihinde verilen yanıtta öğrencilerin hayatlarına mal olan iş cinayetleriyle ilgili; "İş kazaları kapsamında işletmelere bir yaptırım uygulama yetki ve görevi bulunmamaktadır.

İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı doğrultusunda söz konusu işlemler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yürütülmektedir” ifadeleri kullanılarak iş yerlerinin denetlenme yetkisi ve sorumluluğunun Bakanlığınıza ait olduğu belirtilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- 14 yaşındaki öğrencinin yaşam mücadelesi vermesine neden olan “kaza”da sorumluluğu bulunanlara ilişkin herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır? Suç duyurunda bulunulmuş mudur?
- 2- Söz konusu iş yerinde daha önce işçilerin hayatına mal olan herhangi bir iş cinayeti, ya da işçilerin yaralanması ile sonuçlanan bir olay yaşanmış mıdır?
- 3- Söz konusu iş yeri en son ne zaman denetlenmiştir? Denetim bulguları nelerdir?
- 4- MESEM kapsamında kaç işyeriyle protokol imzalanmıştır?
- 5- MESEM kapsamında kaç öğrenci çalışmaktadır? Öğrencilerin yaş ve cinsiyet dağılımı nedir? Kaç öğrencinin sigortası vardır?
- 6- “Uсталık Telafi Programı” kapsamında kaç işyerine İşsizlik Sigortası Fonu’ndan toplam ne kadar para aktarılmıştır?
- 7- 2016 yılında örgün ve zorunlu eğitime kapsamına alınan MESEM programlarında bugüne dek kaç öğrenci hayatını kaybetmiş, kaç öğrenci yaralanmış, kaç öğrenci sakat kalmış ve kaç öğrenci meslek hastalığına yakalanmıştır?
- 8- MESEM kapsamında bugüne dek iş cinayetleri ve yaralanmaların yaşandığı işyerleri hangileridir? İşyerleriyle ilgili yapılan işlemler nelerdir? İşyerlerine yönelik ne tür bir cezai ve idari yaptırım uygulanmıştır? Söz konusu işyerleriyle Bakanlığınızın da dahil olduğu MEB protokolleri devam etmekte midir?